

Luften så klar. Nordeuropeiska konstnärer och författare i Rom 1780–1950

Redaktörer: Roland Lysell, Mattias Pirholt
och Anna Smedberg Bondesson
288 sidor
Makadam förlag 2020
ISBN 978-91-7061-323-4

Denna vackra och välredigerade volym innehåller uppsatser som först presenterades vid ett symposium på de danska och svenska Rominstituten. Arrangör var Nordisk Selskab for Romantikstudier, och flertalet av de diskuterade resenärerna kom till Italien med det romantiska skedets högt ställda förväntningar på Rombesöket som en livsavgörande, eller i alla fall starkt fantasiegående, upplevelse. De tre artiklar som behandlar August Strindbergs ambivalenta inställning till Den eviga staden, särskilt som den kommer till uttryck i satiren »Rom på en dag«, innebär en på sätt och vis behövlig kontrast till all vördnad.

Fjorton skribenter medverkar, de flesta med litteratur och text som främsta intresse, men även konst- och arkitekturforskare bidrar. Goethe, Keats och Shelley är väl innehållsförteckningens kändaste namn, men läsaren blir också bekant med mindre berömda Italienresenärer, som guvernanten och språkläraren Amalia Lundeborg, vars *Minnen från åtskilliga länder eller bref till en barndomsvän* utkom 1848, eller den inte särskilt framgångsrike arkitekten Gustaf af Sillén, som har lämnat efter sig fyra tjocka och sällan konsulterade volymer med anteckningar från en lång vistelse i Rom mellan 1786 och 1793. Kapitlet om skådespelerskan Emilie Högqvist (i Rom 1842–43) är spännande genom sitt fokus mindre på vad hon såg och gjorde än på hur besöket bidrar till att omskapa hennes identitet från kurtisan (hon hade länge varit kronprins Oscars älskarinna) till kultiverad och djupt kännande filantrop och världsdam.

Boken diskuterar på ett tankeväckande sätt romantikens bestämda föreställningar om Rom och vad de betydde för besöket. Flera författare tar upp de fixerade berättartekniska mönster som används i reseskildringarna – exempelvis hänryckningen det ögonblick man första gången skymtar Peterskyrkans kupol i fjärran eller träder in genom Porta del Popolo. Att många resenärer redan innan de lämnade hemlandet så väl kände staden ledde inte sällan till besvikelser, vilka också blir återkommande figurer i reseberättelserna. Rom var inte bara en geografisk plats

man kunde och borde besöka, utan en alltid aktuell scenografi (ibland en ganska bjärt målad kuliss) för drama och berättande – drömmarnas och poesins särskilda destination som det också gick mycket bra att resa till, och skriva om, i sin fätölj därhemma! ■

Martin Olin
Forskningschef Nationalmuseum

Medverkande författare: Mikael Ahlund, Mikael Andersson, Karin Aspenberg, Elena Balzamo, Carina Burman, Jacob Bøggild, Torsten Gunnarsson, Carina Lidström, Roland Lysell, Hélène Ohlsson, Mattias Pirholt, Astrid Regnell, Anna Smedberg Bondesson, Lotte Thrane.

Nytt Datum

Minisymposium *Luften så klar*

Fredagen den 29 april 2022 kl. 14.00–16.00

arrangerar vänföreningen ett minisymposium på temat *Luften så klar*. Två av de medverkande författarna, Roland Lysell, professor i litteraturvetenskap vid Stockholms universitet och docenten i konstvetenskap Torsten Gunnarsson, tidigare chef för samlingarna vid Nationalmuseum, föreläser med utgångspunkt i sina bidrag till antologin:

»Keats sista dagar och Shelley som dramatiker. Roms betydelse för engelska romantiska poeter«

»Oljestudier i det fria. Rom och Italien som katalysatorer för utvecklingen av nordiskt friluftsmåleri«

Nationalmuseums forskningschef Martin Olin inleder och talar om pågående forsknings- och samlingsprojekt och intendent Carl-Johan Olsson ger en avslutande föreläsning på temat: »Romantikens blick och det italienska landskapet«.

Arrangemanget sker i samarbete med Nationalmuseum och äger rum i museets hörsal. Fritt inträde.

Föranmälan till Rebecka Millhagen Adelswärd **senast den 20 april** per e-post: rebecka.millhagen@icloud.com

Erbjudande till Romvännerna

Boken ***Luften så klar***. Nordeuropeiska konstnärer och författare i Rom 1780–1950 till specialpris vid köp direkt från förlaget: 200 kr (inkl moms) porto tillkommer.

Beställ boken på www.makadambok.se/butik och ange rabattkod HORISONT.

Rabatten gäller för föreningens medlemmar t.o.m. 1 juni 2022